

DE KLACHTENCOMMISSIE BIJ DE VAN DER HOEVEN KLINIEK, LOCATIE DE WIERDE TE UTRECHT

Beslissing van de klachtencommissie bij de Van der Hoeven Kliniek, inzake het klaagschrift van:

*, verder te noemen klager.

Het klaagschrift, gedateerd 3 januari 2023, is gericht tegen de beslissing verplichte zorg d.d. 22 en 30 december 2022.

Klager heeft op 3 januari 2023 tevens een verzoek gedaan om de beslissing te schorsen. Dit schorsingsverzoek is door de voorzitter van de klachtencommissie afgewezen op 5 januari 2023.

De kliniek heeft schriftelijk gereageerd op 26 januari 2023. Klager heeft van deze reactie kennis kunnen nemen.

De klacht is behandeld ter zitting van 1 februari 2023 in het bijzijn van klager, de patiëntvertrouwenspersoon (PVP), de zorgverantwoordelijke (psychiater) en de juridisch medewerker.

In het kader van de behandeling van deze klacht heeft de klachtencommissie kennisgenomen van de volgende informatie:

- Klaagschrift van 3 januari 2023, door de klachtencommissie ontvangen op 3 januari 2023;
- Reactie van de kliniek op het schorsingsverzoek d.d.5 januari 2023;
- Beslissing op het schorsingsverzoek d.d. 5 januari 2023;
- Reactie kliniek op het klaagschrift van 26 januari 2023;
- Notitie ter toelichting van de PVP d.d. 31 januari 2023;
- Hetgeen op de zitting van 1 februari 2023 is besproken.

De standpunten van klager en de kliniek zijn reeds toegelicht in de beslissing op het schorsingsverzoek en zullen hier als ingelast worden beschouwd. Hieronder zullen de aanvullende punten voor zover van belang aangehaald worden.

De beoordeling

Wettelijk kader

Op grond van artikel 10:3 Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) kan een schriftelijk gemotiveerde klacht ingediend worden bij de klachtencommissie over een daar genoemde beslissing of niet nakoming van een verplichting. De beslissing tot het verlenen van verplichte zorg op grond van artikel 9:6 lid 1 en 2 Wvggz valt onder artikel 10:3 Wvggz, waardoor de klachtencommissie bevoegd is om een oordeel over de klacht te geven.

Artikel 9:5 Wvvgz bepaalt dat de behandeling van betrokkene slechts plaatsvindt:

- a. voor zover deze is voorzien in het zorgplan,
- b. indien het overleg over het zorgplan tot overeenstemming heeft geleid, en
- c. indien de betrokkene of de vertegenwoordiger zich niet tegen behandeling verzet.

Op grond van artikel 9:6 lid 1 Wvvgz kan indien niet voldaan is aan artikel 9:5 onderdelen b en c, niettemin behandeling plaatsvinden:

- a. Voor zover aannemelijk is dat zonder die behandeling het ernstig nadeel dat de psychische stoornis van betrokkene doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen, of
- b. Voor zover dit volstrekt noodzakelijk is om het ernstig nadeel dat de psychische stoornis van betrokkene binnen de accommodatie doet veroorzaken, af te wenden.

Lid 2 bepaalt dat behandeling overeenkomstig het eerste lid plaatsvindt krachtens een schriftelijke en gemotiveerde beslissing van de zorgverantwoordelijke.

Vaststelling

De klachtencommissie stelt vast dat er op 22 december 2022 een beslissing verplichte zorg is genomen bestaande uit insluiting in de separeer, onderzoek kamer en inbeslagname telefoon(s). Op 30 december 2022 is wederom een beslissing verplichte zorg genomen bestaande uit de beperking in de bewegingsvrijheid en insluiting. In de beslissing van 22 december is per abuis niet meegenomen dat na afwijking van de acute dreiging klager met een kamerprogramma naar een andere kamer zal gaan. Dit is gebeurd op 26 december 2022. Begeleiding op de afdeling en de kliniek wordt noodzakelijk geacht totdat herstelgesprekken met het behandelteam hebben plaats gevonden. Klager heeft een kamerprogramma en is dus ook regelmatig ingesloten. Klager verblijft op de TOK, omdat zijn eigen kamer nog grondig onderzocht dient te worden. Klager verzet zich tegen beide beslissingen.

Oordeel

De klachtencommissie dient te toetsen of de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg voldoet aan de eisen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid. De klachtencommissie moet derhalve toetsen hoe het proces van de totstandkoming van deze beslissing is verlopen, of voldoende is onderbouwd dat deze beslissing tot verplichte zorg noodzakelijk is, of voldoende is gekeken naar eventuele andere mogelijkheden en welk doel met de beslissing wordt beoogd.

De klachtencommissie constateert dat de toegepaste vormen van beperking zijn opgenomen in het zorgplan van klager. Duidelijk is gebleken dat klager het niet eens is met deze beperkingen en zich daartegen verzet. Om toch uitvoering te geven aan deze beperkingen die zijn opgenomen in het zorgplan dient dan een beslissing verplichte zorg te worden genomen. De kliniek heeft duidelijk onderbouwd waarom het noodzakelijk is om klager te beperken. Er waren namelijk meldingen gekomen dat klager zijn echtgenote zou hebben bedreigd over de telefoon, en dat klager ook in het bezit was van twee telefoons in plaats van één. Klager heeft vervolgens de telefoons niet af willen geven en niet mee willen werken aan een kamercontrole. Hij heeft dreigementen geuit jegens medewerkers en dreigende

bewegingen gemaakt met een schaats die hij op zijn kamer heeft. Het was van dusdanige aard dat medewerkers het onveilig vonden zijn kamer te betreden. Dit heeft gemaakt dat besloten is het IBT in te schakelen en klager te separeren. Toen de acute dreiging was afgewend is klager naar de TOK geplaatst en kreeg hij een kamerprogramma. Dit was op 26 december 2022. Het is in verband met de veiligheid van klager en de afdeling en om verdere escalatie te voorkomen noodzakelijk geacht om hem te begeleiden op de afdeling en in de kliniek totdat herstelgesprekken met het behandelteam hebben plaatsgevonden. De kliniek heeft erkend dat de beslissing van 30 december 2022 had moeten ingaan op 26 december 2022 en toen ook uitgereikt had moeten worden.

Uit de nadere schriftelijke toelichting van de kliniek is gebleken dat tijdens dit verblijf op de TOK klagers naam wordt genoemd als betrokken bij drugshandel door diverse medepatiënten. Hij blijkt ook geld gepind te hebben voor een medepatiënt waarvan onlangs is gebleken dat hij betrokken was bij het binnenhalen en verspreiden van harddrugs in de kliniek. Klager geeft toe twee keer geld te hebben gepind, maar het vermoeden is dat hij dit vaker heeft gedaan. Klager weigert verder uitleg te geven. Op 9 januari 2023 is een nieuwe beslissing verplichte zorg genomen omdat zijn deur dicht gaat en hij alleen begeleid op de afdeling mag komen, wanneer hij zich niet aan de afspraken heeft gehouden. Op 16 januari 2023 kan hij terug naar zijn eigen kamer. Het onderzoek naar de twee telefoons heeft geen nieuwe informatie opgeleverd. Gebleken is dat hij nog twee telefoons had in het kluisje op zijn werk. Daarvan was er ook één teruggezet naar fabrieksinstellingen en de ander niet meer bruikbaar. Klager weigert openheid te geven wat hij met de telefoons heeft gedaan en weigert tevens openheid te geven over betrokkenheid bij drugshandel in de kliniek. Het gegeven dat klager geen openheid van zaken geeft, dan wel veel leugens verkondigt waarna het team moet achterhalen wat wel of niet klopt, maakt dat er nog steeds sprake is van (dreigend) ernstig nadeel. De vrijheden van klager zullen langzaam weer worden uitgebreid, mits hij zich houdt aan de afspraken. Op 24 januari 2023 is tijdens het patiëntoverleg afgesproken dat er een ruimer begeleidingsprogramma op de afdeling zal worden opgesteld. Dit betekent dat de deur van klager niet meer op slot is. Hij heeft een kamerprogramma en kan worden begeleid op de afdeling. Ook is besloten dat klager zich weer begeleid door de kliniek kan begeven.

Klager kan niet meer beschikken over zijn eigen telefoon. De toestemming voor bezit van zijn telefoon is vervallen daar klager de voorwaarden voor het gebruik van zijn telefoon heeft geschonden. Klager dient de procedure rondom het aanvragen van multimedia opnieuw te doorlopen waarna zijn aanvraag via het multidisciplinaire stafberaad zal worden beoordeeld.

Er zijn nog steeds veel spullen die nog gecontroleerd moeten worden. Daarnaast dient klager een deel van zijn spullen uit te voeren gelet op de brandveiligheid en controleerbaarheid in zijn kamer.

Klager heeft ter zitting ontkend dat hij zijn vrouw bedreigd heeft. Hij heeft alleen gezegd dat als zij ergens heen gaat met zijn dochter wat hij niet wil, dat hij dan met Veilig Thuis zal bellen en de dochter laat weghalen. Klager is anti-drugs en zijn vrouw bezoekt namelijk mensen die zich met drugs bezig houden.

De PVP heeft toegelicht dat in de beslissing van 22 december 2022 is vermeld dat het niet gelukt is om met klager te spreken, zonder hierbij te vermelden waarom dit niet kon. Ook is er in deze beslissing geen inschatting van de wilsbekwaamheid van klager gemaakt.

Verder is klager in zijn belangen geschaad omdat hij de beslissing die in ging op 26 december 2022 pas op 30 december 2022 uitgereikt heeft gekregen. Ook heeft er geen vooroverleg plaats gevonden, maar is enkel aan klager meegedeeld dat hij zou worden verplaatst naar de TOK.

Inhoudelijk merkt de PVP op dat de screenshots zijn vertaald en daaruit blijkt niet dat er daadwerkelijk sprake was van een bedreiging. Het is niet proportioneel om gelijk middelen zo heftig in te zetten, en niet eerst proberen in gesprek te gaan. Men had klager conform zijn signaleringsplan eerst wat ruimte moeten geven om vervolgens later de dialoog aan te gaan. Wat betreft de kamercontrole klaagt klager over het feit dat de spullen uit zijn kamer zijn gehaald en elders zijn opgeslagen zonder zijn toestemming en niet in zijn bijzijn, en niet over de controle *an sich*.

De kliniek heeft ter zitting aangegeven dat inmiddels gebleken is dat de buisjes met witte poeder geen drugs bevatte. Verder kon de insluiting in de separeer niet vooraf met hem worden besproken, omdat de situatie dusdanig dreigend was dat klager niet eerst kon worden gehoord. Er is wel getracht eerst met hem in gesprek te gaan, toen zijn vrouw had gebeld over de dreigementen. Zij vertelde dat klager had gezegd dat hij iemand op haar af zou sturen om haar te doden. Er is toen iemand van de kliniek naar klager toe gegaan om in gesprek te gaan. Dit gesprek bleek echter niet mogelijk en de situatie is geëscaleerd. Klager vertoonde uitzonderlijk gedrag en hij was niet meer in staat tot een gesprek. Dat is ook de reden dat het IBT is gekomen om hem te separeren.

Verder staat in de notulen dat wel met klager besproken is dat hij weer terug zou verhuizen naar de TOK. Het uitgangspunt is om zo min mogelijk te beperken en zo snel mogelijk uit de separeer geplaatst te worden. Hij kon nog niet terug naar zijn eigen kamer, dus daarom ging hij naar de TOK.

Er hebben meerdere controles plaats gevonden op zijn kamer en een aantal keer is er meerdere contrabande gevonden, waar klager geen openheid over geeft vooraf of achteraf. Er was een verborgen compartiment in de meubels ontdekt. Verder wordt er al twee jaar over de inventaris in verband met de omvang en schoonmaak gesproken. Er is geen zicht meer wat er op zijn kamer is. Hij krijgt zijn spullen wel terug na controle en als er toestemming voor wordt gegeven om op zijn kamer te hebben. Naast het onderzoek, loopt dus de discussie over de (hoeveelheid) spullen op zijn kamer.

De klachtencommissie is van oordeel dat de feitelijke gang van zaken en de toelichting op zitting goed weergegeven hoe het geëscaleerd is met de uiteindelijke inzet van het IBT en plaatsing in de separeer op 22 december 2022. De vrouw van klager heeft melding gemaakt van de dreiging. Daarover wilde de kliniek met klager in gesprek, maar dat escaleerde en een gesprek was niet mogelijk. Gelet op die situatie was het ook niet mogelijk om de beslissing eerst met klager te bespreken. De beslissing om hem in de separeer te plaatsen voldoet aan de vereisten van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid en is in het kader van de veiligheid genomen. De inschatting van de wilsbekwaamheid is inderdaad niet vastgelegd in de beslissing, terwijl dit wel zou moeten. Dat wil niet zeggen dat die inschatting niet is gemaakt. Zoals door de kliniek toegelicht wordt er in beginsel uitgegaan van

wilsbekwaamheid. Is dit niet het geval, dan wordt dit onderbouwd en toegelicht. Het is echter formeel niet juist dat het niet is opgenomen in de beslissing. Inhoudelijk is de klachtencommissie van oordeel dat de beslissing op 22 december 2022 terecht is genomen en zal de klacht ongegrond dienen te worden verklaard.

Vervolgens wordt klager op 26 december 2022 naar de TOK overgeplaatst. Dit is ook met klager besproken. Hoewel klager van mening is dat dit een mededeling betrof, kan dit wel worden bestempeld als het vooroverleg. De beslissing van de verplichte zorg had echter ook op die dag genomen moeten worden en aan klager uitgereikt moeten worden. Dit is pas gedaan op 30 december 2022. Dit is dus formeel niet juist.

Inhoudelijk is de klachtencommissie van oordeel dat voldaan is aan de vereisten van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid en dat deze beslissing in het kader van de veiligheid is genomen. Klager kon nog niet terug naar zijn eigen kamer vanwege het onderzoek van zijn spullen in zijn kamer, en er diende tevens nog herstelgesprekken plaats te vinden. Ook is in die periode veel contrabande gevonden op de kamer van klager, waardoor ook gebleken is dat dit grote onderzoek noodzakelijk was. In het kader van dit grote onderzoek zijn de spullen van zijn kamer gehaald en elders opgeslagen. Zo kunnen de spullen onderzocht worden en vervolgens kan toestemming worden gegeven om dit weer terug op zijn kamer te hebben of niet. Dit onderzoek loopt dus gelijktijdig met de discussie dat klager te veel spullen op zijn kamer had in het kader van de controle en brandveiligheid.

Met betrekking tot de telefoon van klager is de toestemming van het bezit ingetrokken vanwege het overtreden van de voorwaarden. Klager zal opnieuw de procedure moeten doorlopen van de aanvraag.

De klachtencommissie is op grond van alle bovengenoemde feiten en omstandigheden van oordeel dat voldaan wordt aan de vereisten van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid. Naast de geconstateerde formele gebreken - dat in de beslissing van 22 december 2022 de wilsbekwaamheid niet is vastgelegd en dat de beslissing van 30 december 2022 genomen had moeten worden op 26 december 2022 - zijn de beslissingen niet in strijd met de wet, dan wel de redelijkheid en billijkheid. De klacht zal dan ook inhoudelijk ongegrond worden verklaard.

Oordeel

De klachtencommissie verklaart de klacht formeel deels gegrond en inhoudelijk ongegrond.

De klachtencommissie kent aan klager een tegemoetkoming toe van €15,- voor de formele gebreken.

Aldus gedaan door de voorzitter en twee leden van de klachtencommissie, bijgestaan door de secretaris en ondertekend door de voorzitter en de secretaris, op 21 februari 2023.

De secretaris

De voorzitter

Klaagschrift: HK2023/4

Op grond van artikel 10:7 Wvggz kan betrokkene, de vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de verzoeker is meegedeeld. De rechter kan de beslissing waartegen de klacht is gericht, schorsen op grond van artikel 10:9 Wvggz.

Datum verzending afschrift: 28 februari 2023

Voor kopie conform: